

SZKOLNY PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY I AGRESJI

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 5 W GDYNI (XIV Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum Nr 13)

Program profilaktyczny jest elementem programu wychowawczego szkoły, określa działania psychoedukacyjne, podejmowane w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z tych problemów dla nich samych i w ich otoczeniu.

Przy konstruowaniu szkolnego programu profilaktyki uwzględniono:

- podstawy prawne
- Program Wychowawczy Szkoły
- diagnozę problemów występujących w społeczności szkolnej:

(Ankiety przeprowadzone w ubiegłym roku szkolnym wśród nauczycieli, rodziców i uczniów, uwzględniające problemy młodzieży widoczne na terenie szkoły i poza nią, problemy zgłaszane przez rodziców oraz problemy edukacyjne i wychowawcze zauważane przez wychowawców, pedagoga szkolnego i dyrekcję).

Diagnoza wykazała, że uzależnienia oraz agresja to jedne z najczęściej wymienianych problemów.

W roku szkolnym 2003/2004 szkolny program profilaktyki obejmuje zjawisko różnego rodzaju uzależnień oraz szeroko rozumianej przemocy, zarówno w aspekcie agresji międzyrodzinniczej jak i przemocy osób dorosłych wobec dzieci.

PROFILAKTYKA PRZEMOCY I AGRESJI

Główni adresaci programu: uczniowie ZSO Nr 5 w Gdyni

Cel główny: zapobieganie postawom agresywnym wśród młodzieży.

Cele szczegółowe:

- przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole
- wykształcenie umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji - zwiększenie uczestnictwa młodzieży w zajęciach wf
- wykształcenie umiejętności właściwego reagowania na agresję
- zapobieganie tzw. fali (i mobbing'owi szkolnemu)
- pogłębienie współpracy szkoły z rodzicami, szczególnie w przypadku rodzin objętych ryzykiem zachowań agresywnych

- objęcie opieką psychologiczną i pedagogiczną uczniów przejawiających zachowania agresywne oraz tych, którzy są ich ofiarą.
- integracja klas pierwszych
- zlikwidowanie potencjalnych „ognisk zapalnych” agresji poprzez rozwijanie umiejętności zdrowej komunikacji w klasach.
- wzmacnianie pożądaných zachowań zmniejszających skalę agresji w szkole.
- kształtowanie postaw tolerancji wobec kolegów ze szkoły
- kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem polskim bez używania wulgaryzmów
- uczenie krytycznego stosunku do mediów
- kształtowanie pozytywnych postaw i umiejętności radzenia sobie z problemami życia w grupach rówieśniczych
- zbudowanie wizerunku szkoły bezpiecznej, przyjaznej każdemu uczniowi.
- wzrost wiedzy i świadomości nauczycieli, uczniów i rodziców na temat przemocy,
- umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą.

Kryteria sukcesu:

- spadek liczby osób przyznających anonimowej ankiecie, że doświadczyli agresji ze strony innych uczniów
- większy procent uczniów ćwiczących na lekcjach wf i uczestniczących w zajęciach SKS
- większa liczba uczniów objętych opieką psychologiczno-pedagogiczną
- bardziej aktywny udział uczniów w życiu szkoły i w zajęciach pozalekcyjnych
- częstsze kontakty rodziców ze szkołą
- integracja klas pierwszych
- polepszenie komunikacji uczeń-nauczyciel
- podniesienie poziomu świadomości i kultury uczniów

Obszar działań:

obejmuje zadania skierowane zarówno do uczniów, nauczycieli, jak i rodziców i środowiska lokalnego.

Realizacja nastąpi na pięciu płaszczyznach:

- Podejmowanie przez szkołę działań zmierzających do zredukowania przemocy wśród uczniów, tworzenie warunków do konstruktywnej aktywności uczniów na terenie szkoły i poza nią.
- Wykłady na temat przemocy i agresji dla rodziców, mające na celu uświadomienie sobie przez nich istoty problemu oraz uczulenie ich na jego zakres i skalę.
- Szkolenie nauczycieli i wychowawców w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych z uczniami i ich rodzicami oraz udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

- Współpraca z "zewnętrznymi" specjalistami w zakresie organizacji szkoleń oraz realizacji programów profilaktyczno-interwencyjnych obejmujących całą społeczność szkolną.

- Długoterminowa praca wychowawcza z wybranymi klasami, w których stopień przemocy znacznie odbiega od średniej szkolnej.

Wykonawcy: Bezpośrednimi wykonawcami programu są: nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog i psycholog szkolny, katecheci, pielęgniarka szkolna, lekarz, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pracownicy Policji.

Formy działania: Projekcja filmu, warsztaty, prelekcja, pogadanka, konkurs, trening, praca w grupach dyskusyjnych, praca nad projektem, prezentacja, zajęcia praktyczne, ankiety, rozmowy, zajęcia w ramach godzin wychowawczych, imprezy organizowane na terenie szkoły i poza nią.

Ewaluacja: Skuteczność programu będzie sprawdzana po realizacji poszczególnych zadań.
Metody ewaluacji: ankieta ewaluacyjna, metoda zdań niedokończonych, dane statystyczne, obserwacja zachowań uczniów.

Program ten będzie poddawany systematycznej ewaluacji przez Zespół Wychowawczy. Podlega modyfikacji i dostosowaniu do wynikłych problemów w każdym czasie.

Realizacja szkolnego programu nastąpi według poniższego harmonogramu:

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
<u>I. DIAGNOZA WSTĘPNA</u>			
Diagnoza samopoczucia uczniów w szkole i w klasie, stopnia integracji klasy, przestrzegania praw człowieka w szkole.	Przeprowadzenie zajęć dotyczących praw człowieka, dziecka, ucznia. Analiza Statutu Szkoły w części poświęconej kwestiom zachowania i konsekwencjom łamania jego postanowień w tym względzie. Rozmowy, zajęcia w ramach godzin wychowawczych. Warsztaty.	IX/X	Dyrekcja Wychowawcy klas Psycholog

Wczesne rozpoznawanie grup ryzyka, wczesna pomoc psychologiczno-pedagogiczna, diagnoza.	Ankiety i rozmowy diagnostyczne, zdania niedokończone etc. Diagnoza i pomoc psychologiczna.	IX/X	Psycholog
Rozpoznawanie sytuacji rodzinnej, materialnej uczniów, mogącej predysponować do zachowań dysfunkcyjnych.	Ankiety. Rozmowy.	IX/X	Pedagog
II. <u>WDROŻENIE PROGRAMU ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY I AGRESJI</u>			
1. <i>Utrwalenie wśród uczniów postaw tolerancji.</i>			
Kształtowanie umiejętności rozumienia i respektowania różnic między uczniami.	Dyskusje i pogadanki na temat tolerancji na godzinach wychowawczych i w ramach ścieżek międzyprzedmiotowych.	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele
Wzmocnienie umiejętności pokonywania obojętności, wrogości, niechęci wobec koleżanek i kolegów w szkole.	Pogadanki i zajęcia z psychologiem w ramach godzin wychowawczych.	Cały rok, według potrzeb	Wychowawcy Psycholog
Promowanie postawy życzliwości wobec innych.	Przeprowadzenie „Szkolnego Dnia Tolerancji”	XI	Samorząd Szkolny Gazetka szkolna
2. <i>Zapewnienie przez szkołę właściwej formy spędzania czasu wolnego przez uczniów.</i>			
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych.	Organizowanie dodatkowych zajęć sportowych w ramach SKS Organizowanie imprez sportowych, zawodów, m. in. Dzień Sportu. Organizowanie przez szkołę aktywnych form wypoczynku (wyjazdów integracyjnych, wycieczek, zajęć w czasie ferii zimowych).	Cały rok	Dyrekcja Nauczyciele

<p>Angażowanie uczniów i rodziców w działalność na rzecz szkoły.</p>	<p>Zaangażowanie uczniów w działalność społeczną, charytatywną i artystyczną.</p> <p>Udział uczniów w przygotowywaniu imprez okolicznościowych, obchodów świąt szkolnych i narodowych.</p> <p>Zorganizowanie Festynu Rodzinnego, mającego na celu integrację rodziców i podsumowującego pracę w całym roku szkolnym.</p>	<p>Cały rok</p> <p>Według potrzeb</p> <p>VI</p>	<p>Wychowawcy PCK</p> <p>Nauczyciele sztuki i wiedzy o kulturze</p> <p>Nauczyciele odpowiedzialni za przygotowanie imprez</p> <p>Samorząd Szkolny Dyrekcja Rada Dzielnicy</p>
<p>Umożliwienie uczniom ze specyficznymi problemami korzystania z odpowiednich zajęć pozaszkolnych.</p>	<p>Kierowanie uczniów do specjalistycznych placówek (trening antystresowy, punkt konsultacyjny, grupy terapeutyczne dla młodzieży, trening twórczości, zajęcia wychowawcze).</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Psycholog</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p> <p>Ośrodek Profilaktyki</p> <p>Ognisko Wychowawcze</p>
<p>3. Ograniczenie zjawiska przemocy i agresji wśród uczniów.</p>			
<p>Zwiększenie świadomości i stanu wiedzy o agresji i przemocy</p>	<p>Realizacja tematu agresji i przemocy w klasie w ramach lekcji wychowawczych i ścieżek międzyprzedmiotowych.</p> <p>Zorganizowanie warsztatów dotyczących przemocy i agresji w wybranych klasach.</p> <p>Szkolny konkurs dotyczący przemocy, jej skutków, mechanizmów powstawania i zapobiegania. Konkurs literacki, plastyczny.</p>	<p>Na bieżąco</p> <p>Według potrzeb</p> <p>I/II</p>	<p>Wychowawcy Nauczyciele</p> <p>Psycholog</p> <p>Wszyscy Nauczyciele</p> <p>Samorząd szkolny Gazetka szkolna</p>
<p>Zapewnienie uczniom szykanowanym przez kolegów efektywnej ochrony i wsparcia</p>	<p>Opieka Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>

Pogłębianie wiedzy nauczycieli na temat sposobów zapobiegania i reagowania na agresję w szkole.	Zajęcia warsztatowe dla nauczycieli w ramach Rady Szkoleniowej.	IV	Dyrekcja
Uczenie świadomego kontrolowania emocji i umiejętności konstruktywnego odreagowania przykrych emocji.	Pogadanki w ramach lekcji wychowawczych. Organizacja grupy terapeutycznej (Grupy Rozwoju Osobistego) dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i przejawiającej zachowania dysfunkcyjne. Zapoznanie uczniów i rodziców z WSO oraz treściami Statutu Szkoły dotyczącymi praw i obowiązków uczniów, zasad usprawiedliwiania nieobecności i systemu nagród i kar.	Cały rok I IX	Wychowawcy Psycholog Wychowawcy
4. Kształtowanie postaw asertywnych. Uczenie młodzieży akceptacji siebie i innych.			
Wykształcenie umiejętności konstruktywnego wyrażania własnych uczuć i myśli.	Trening asertywności dla wybranych klas.	Cały rok	Psycholog Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Wzmocnienie poczucia własnej wartości u uczniów.	Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami. Opieka psychologiczna nad uczniami niedostosowanymi i z problemami emocjonalnymi. Wykorzystywanie elementów motywacji w systemie oceniania. Nagradzanie uczniów za ich rzeczywiste osiągnięcia.	Cały rok Cały rok	Wychowawcy Pedagog Psycholog Nauczyciele
5. Wyrównywanie braków w zakresie kulturalnego zachowania się.			
Kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem polskim bez wulgaryzmów.	Dyskusje dotyczące kultury słowa.	Cały rok	Nauczyciele języka polskiego

	Pogadanki uczące kulturalnego sposobu wyrażania negatywnych uczuć.		Wychowawcy
Uczenie krytycznego stosunku do mediów.	Zorganizowanie debaty klasowej dotyczącej roli mediów w kształtowaniu negatywnych wzorców zachowań.	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele języka polskiego i Wychowania do życia w rodzinie
Podniesienie poziomu świadomości i kultury uczniów.	Pogadanki na temat kultury osobistej na lekcjach wychowawczych.	Cały rok	Wychowawcy
6. Stwarzanie przyjaznego klimatu zarówno w grupie rówieśniczej jak i na poziomie uczeń – nauczyciel.			
Wzmocnienie więzi emocjonalnych w grupie rówieśniczej.	Klasowe (szkolne) imprezy, wyjścia, wyjazdy.	Cały rok	Wychowawcy Dyrekcja Samorząd Szkolny
Integrowanie zespołów klasowych.	Przeprowadzenie obowiązkowych zajęć wychowawczych integrujących zespoły klasowe Inicjowanie klasowych przedsięwzięć, służących integracji zespołów uczniowskich (wycieczki, wyjścia, imprezy).	IX/X Cały rok	Wychowawcy Wychowawcy klasowe Rady Rodziców
Podnoszenie umiejętności i pogłębianie wiedzy nauczycieli na temat motywowania uczniów.	Zajęcia warsztatowe dla nauczycieli w ramach Rady Szkoleniowej.	Do VI	Dyrekcja
7. Wskazywanie uczniom sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi.			
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi	Przeprowadzenie pogadarek na temat przyjaźni, miłości, szczęścia rodzinnego. Projekcje filmów. Trening umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i negocjacji w wybranych klasach.	Cały rok Według potrzeb	Wychowawcy Nauczyciele Wychowania do życia w rodzinie Psycholog

	Wypracowanie w grupach dyskusyjnych umiejętności odpowiedniego reagowania na zachowania agresywne.		
Nauczanie krytycznej analizy własnych postaw i poglądów na wiele spraw.	Realizacja tematu odpowiedzialności prawnej i moralnej na lekcjach wychowawczych. Wykorzystywanie uczestnictwa młodzieży w praktykach religijnych dla dostarczania wiedzy o wartościach uniwersalnych.	Cały rok Według potrzeb	Wychowawcy Katecheci Proboszcz Wychowawcy
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Trening antystresowe /relaksacyjne dla IV klas LO i 3 klas gimnazjum.	IV	Psycholog
Troska o własne zdrowie psychiczne i higienę umysłową.	Prelekcja na temat właściwego motywowania się do pracy odpoczynku po niej oraz organizacji swojego czasu. Praca nad projektem: „Tydzień z życia aktywnego nastolatka”. Warsztaty poświęcone rozwijaniu umiejętności społecznych	Według potrzeb	Wychowawca Psycholog Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
8. Adaptacja pierwszoklasistów do nowej szkoły.			
Integracja zespołu klasowego i poznanie barier utrudniających kontakt z drugą osobą.	Realizacja wśród uczniów klas pierwszych warsztatów profilaktycznych „Dobry kontakt” i „Bądźmy razem”. Imprezy i wycieczki klasowe	IX/X Cały rok	Psycholog Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Wychowawca
Diagnoza samopoczucia uczniów w szkole i w klasie, stopnia integracji klasy. Wczesne rozpoznawanie grup ryzyka.	Ankiety i rozmowy diagnostyczne, zdania niedokończone etc. Obserwacja.	IX/X i na bieżąco	Wychowawca Psycholog

Rozpoznawanie sytuacji rodzinnej i materialnej uczniów klas pierwszych.	Ankiety. Rozmowy diagnostyczne.	IX/X	Pedagog
Opieka materialna nad uczniami.	Dofinansowanie obiadów oraz kupno podręczników. Zapomogi etc.	Cały rok	Dyrekcja Pedagog
9. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich do współpracy jako sojuszników działań wychowawczych i profilaktycznych.			
Nawiązanie i utrzymywanie kontaktu z domem rodzinnym ucznia	Zebrania z rodzicami. Realizowanie przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów comiesięcznych konsultacji dla rodziców. Punkt konsultacyjny dla rodziców w gabinecie psychologiczno-pedagogicznym. Kontrola frekwencji. Wysyłanie wezwań przez szkołę w razie wysokiej absencji uczniów i problemów wychowawczych.	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Psycholog Pedagog Dyrekcja
Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny	Organizowanie wspólnych zebrań z rodzicami i dziećmi.	Według potrzeb	Wychowawcy
Podniesienie stanu wiedzy pedagogicznej i psychologicznej rodziców.	Przeprowadzanie indywidualnych spotkań z rodzicami. Pedagogizacja rodziców w ramach zebrań z rodzicami.	Cały rok	Wychowawcy Pedagog Psycholog
Rozszerzenie zakresu form pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla rodziców.	Kierowanie rodziców na zajęcia Szkoły dla Rodziców i do punktu doradczokonsultacyjnego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	Według potrzeb	Psycholog Pedagog Ośrodek Profilaktyki Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

10. Właściwe reagowanie w sytuacjach nagłego zagrożenia życia i zdrowia.

<p>Troska o bezpieczeństwo w szkole.</p>	<p>Reagowanie na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów oraz mienia szkoły.</p> <p>Przestrzeganie przepisów bhp i sumienne pełnienie dyżurów</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>
<p>Uczenie właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia.</p>	<p>Wypracowanie wzorca zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia własnego i innych osób.</p> <p>Dyskusja dotycząca zachowania w obliczu agresji w ramach godzin wychowawczych.</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Wychowawca</p> <p>Pracownik Policji</p>
<p>Zasady wykorzystania zapisów z monitoringu.</p>	<p>Zapisy z kamer CCTV wykorzystuje dyrektor szkoły w celu ustalenia sprawcy agresywnego zachowania lub niszczenia mienia szkolnego.</p>	<p>cały rok</p>	<p>Dyrektor</p> <p>Nauczyciel nadzorujący system monitoringu szkolnego.</p>